

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**De Rebus Iaponicis, Indicis, Et Pervanis Epistolæ
Recentiores**

Hay, John

Antverpiae, 1605

Franciscus Cabralis Ad Reverendum Patrim Generalem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61204](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61204)

FRANCISCVS CABRALIS AD REVERENDVM
PATREM GENERALEM.

Q Vandoquidem anno nouissimè exacto datis ad Paternitatem tuam literis, articulatè prosecutus sim quanto cū fructu Deus Dominus noster dignatus sit in his Iaponæ oris operari, cū *quadraginta millium numerum* excefferint, qui diuersis in locis sacrum Baprisimum receperunt, in præsentia breuiter percurram, quicquid diuina auxiliante gratia præsentè hoc anno 77. gestum est, postea quàm naues hinc postremùm soluerunt. Cætera ex publicis literis, quas Patres ex locis, quibus moram trahunt, transcribere solent, integrum erit cognoscere. Porro quanquã conuersorum ad fidem numerus huius anni cum euolutò par non fuerit, si tamen gradum & dignitatem eorum spectes, qui in sanctæ ecclesiæ gremium se nunc dederunt, nihilo inferior est censendus. Siquidem Bongoi regis filio, qui prior, uti scripsimus, fidem recepit, nuper admodum eiusdem regis gener accessit, filius adoptiuus potentissimi principis cuiusdam fratris reginæ, qui triump. regnorum præfecturam gerit. Ob huius adolescentis conuersionem non leuis excitata est tēpestas & perturbatio, ita ut cū ipse tum nos omnes, qui Bungi habitabamus, in graui discrimine versaremur, & iam proximum erat, ut pro defensione fidei Christianæ morte afficeremur. Eamque haud dubiè incurrissemus; nisi Deus, cuius in manu Regum cōrda sunt, secundū diuinam suam prouidentiam, regis huius animū mouisset, ut auctoritatem suam, prout fecit, interponeret. Hic etenim simul & prudentia sua & auctoritate tantum effecit, ut adolescens Christianam fidem tetinuerit, quanquam ut hoc impedirent, pater eius & regina vniuersum regni statum maxima commotione sursum deorsumque miscuerint. Testari possum & affirmare, Regem hoc in negotio tantum in fauorem nostrum egisse, ut etiamsi tua Paternitas hîc præsens eidem vacasset, neque prudentiùs rem tractare, neque plus efficere potuerit. Quia verò Pater Lodouicus Froes, qui mecum tunc eius tempestatis laborem sustinuit, (qui labor tandem in ingentem nostram consolationem & æternum dæmonis opprobrium mutatus desinit) prolixam & publicam epistolam de his rebus scribat, non mihi videtur necessarium, ut ea quæ acciderunt, particulatim repetam. *Similiter in regno hoc Bungi* infiniti alii omnis conditionis homines Christianismum amplexi sunt. *In regno Ciruseno*, quod contiguum est vrbi Facaræ,

ubi sedem fixit Pater Melchior Figueredus, quingenti vel sexcenti baptismum receperunt. In regio Egea Eucama mille quingenti. In regnis Cauaci & Czouacuni, quod conterminum est Meaco, in quo commoratur Pater Organtinus cum Sacerdote quodam alio, & Fratre Laurentio Iaponense, quinque millia baptizati sunt. & quo minus multo plures hinc gratia communicarint, ministrorum inopia accidit. Aliis adhuc in regnis alij quam plurimi fidem susceperunt, ita ut etiam hoc anno Septuagesimo-septimo septem aut octo millia nobis accesserunt. Laus omnis & gloria grato encomio DEO Domino nostro ascribenda est, a quo bona omnia procedunt. Incredibilem reuera voluptatem percepimus ex tot hominum conuersione. Visum tamen fuit & placitum DEO, hoc nostrum gaudium intermixto dolore aliquo imminuere, quem concepimus ex obitu optimi Regis Armeniae Andreae. Hic, Patroni sui seu Aduocati festum celebraturus, in templum huc nostrum venerat; atque sub hac cum filiis & praecipuis regni sui, tam CHRISTIANIS quam Ethnicis, proceribus solennibus variis ludis biduum impenderat. Sub quorum finem coepit grauius ex apostemate quodam laborare, quod inter costas enatum, ad meliorem eum vitam, ut sperare est, intra vigesimum diem nobis sustulit. Quoniam vero per filium heredem suum, aliosque proceres, quippe qui gentiles erant, permissum nobis non fuerit, ut morienti aliquid opis ad animae solatium collaturi adessemus, non possum quid actum sit particulatim denarrare. Certissima tamen mihi fide comperitum est, Christianum decessisse, & crucem, quam gestare solebat, a se nunquam remouisse. Quantumuis etiam Bontij, qui in locum nostrum, ad eum introducti fuerunt, ut plurimum adlaborarent, ut repudiata fide in pristinum errorem relaberetur, per Diuinae tamen misericordiae gratiam induci nunquam potuit, ut eorum diabolicis persuasionibus assentiretur. Mox ut expirauit cadauer Bontis traditum est effereendum, qui & multi sunt numero, atque, ut scripsimus, cum filij sint omnes & fratres illustrium procerum, regnum maiore ex parte possessionibus suis occupant. Extemplo nouitius Rex caterique proceres acerrimam persecutionem contra ecclesiam mouerunt, iussis passim truncari & excindi, quas erexeramus, crucibus, & indicto nouis Christianis mortis supplicio, nisi religionem retractarent, quorum multo maxima pars palinodia cecinit, cum adhuc neophyti essent, neque penuria operariorum satis exculi. Attamen nonnulli constantes permanserunt, parati potius in exilium ire, atque etiam vitam profundero, quam Deum, quem

quem cognoscere cœperant, abnegare; nec non alij cum metu mortis periculo resistere non valerent, exterius quidem reuocabant; at saltem intra pectus fidem retinebant, & noctu ad nos venientes multis cum lachrymis imbecillitatem suam humili confessione testabantur. Iudicet nunc apud se Paternitas tua, quantis molestiis & doloribus hoc tēpore tali in casu afflictati fuerimus, qui Patri Antonio Loper, fratri Lodouico, & mihi, cum regnum hoc Arimæ visitarem, inexpectato obuēnit. Et quāquam in horas, uti saepe nobis nuntiabatur, impetum eorum, quibus trucidandi nos negotium datum erat, expectarem; nō placuit tamē Deo tam singularem & optatam nobis gratiam facere; quanquā interea non desisteremus infirmos animare, & qui iā ceciderant hortari ut resurgerent. Porro inibi substitimus donec templum in cœdio datum est, atque ita compulsi fuimus Cocinocū redire. Hinc Patrem illum & alterum comitē Magusam ablegavi, ad iter me Bongoum accingens. Placuit autem Diuinæ bonitati, ut in viam diuersam ab illa, quam cogitaram, me darē, forsitan ut me à morte liberaret, quam mihi nonnulli machinabantur, qui, ignaro me periculi, viam, qua profecturum arbitrabantur, ut me iugularent, obsederant. Caterum hanc nobis tribulationem redintegrata Deus consolatione compensauit. Voluit etenim, ut ciuitas hæc Magusa, è qua nunc scribo, vniuersa fidem assumeret, ita ut neque pagodum aliquod, neque ritus, qui gentilitatem adhuc testetur, super sit: ut etiam, si eut inferius dicemus, aut non facti sint Christiani, aut, tanquam qui aliis impedimento essent, quominus baptismum adirent, non esjicerentur, cum iactura omnium suorum prouentuum. Etenim, etiam si princeps huius insulae ante sexennium Christianam fidem assumpserit, nihilominus tamen quam plurimi gentiles restiterant integra retinentes sua fana & varelas. Permanserant similiter Bongij cum suis idolis, redditibus etiam suis fruētes. Hi obstabant, & inhibebant, uti dictum est, ne reliqua gentiliū multitudo conuerteretur, atque etiam ne ij, qui iam conuersi erant, secundum legem Christianam viuere auderent. Cuius incommodi magna ex parte causa erat vxor ipsius principis, quæ ethnicam religionem propugnabat, Christianis infensissima. Hæc nos hæcenus dura persecutione pressit, effecitque, ut multi iam Christiani facti pedem retrahentes ad errores suos & vomitum redirent. Nam & legibus & religioni Iaponicæ vehementer erat addicta, earumq; uti & reliquarum Iaponensium disciplinarum peritissima. Sic autem diuina sua misericordia disposuit, ut, cum anno præterito

ciuitatem hanc lustratum venisset, coacta quasi & contra voluntatem concioni nostrae interesset. Qua audita paulatim agnito errore duritiam animi exiit, & tandem conuersa est, atque vnicum ea ferè omnes, qui gentilissimum adhuc sequebantur. Equidem, cum scirem ab hac principe negotii nostrum successum omnè dependere, sedulo me fatigabam, ut in rebus fidei accuratè & rectè instrueretur. Cumq; capacissimū sortita sit ingenium, naturali intelligentia & ratione adiuta, citra magnam molestiam omnino comprehendit. Iamque trimestre tempus expirauit, cum huc Būgo rediens à me efflagitauit, ut auricularè ab se confessionem reciperet. Porro prius quam hoc aggrederer, cum existimarem necessarium, ut in mysteriis, quae ad hoc sacramentum pertinerent, erudiretur, Fratrem quendam Iaponensem ad eam misi, ut ei biduo triduo operam super confessionis & satisfactionis materiae predicando impenderet. Quorum cum iam intelligentiam percepisset, ad confessionem & gratiam recipiendam seque saluandam duo inquit esse exequenda; in primis ut pecuniam omnem & debita, quae per iniustas vsuras cum subditis suis, dum gentilis adhuc fuerit, ferendo compilasset, restitueret. Communis apud Iaponios consuetudo obtinet, ut proceres danisticam exercentes subditis suis aliquid; centum in scenus collocent, ut postea mensis tempore ultra murum sexaginta recipiant; neque solum hoc vitio non vertitur, aut pro peccato habetur, at potius bonum piūque opus se facere arbitrantur. Alterum erat, ut maritis uxores, quas seruarum numero habebat, redderet. Antiquitus enim apud Iaponios mos irrepit, ut si mulier aliqua cum marito dissentiens deserta domo ad Regis palatium, aut eius, penes quem ditionis, ubi id contingat, principatus est, confugiat, ut è vestigio in seruitutem pro hac tutela vindicetur. Harum illa subiugo habebat multitudinem. Quamuis autem insolens hic videretur, & res difficilis, magnique incommodi morem hunc dissoluere; considerans tamen non se posse ad confessionem admitti, nisi sublatis prius duobus his impedimentis, quantuis iactura culpam hanc redimere deliberat; atque Sacerdoti conscientiam detexit, breuique fidei instructione instantum promouit, ut cum marito egerit, ne gentiles ullos in suis ditionibus superesse pateretur; simulque Bonus nuntiaret, ut aut Christiani fierent, se permissurum ipsis redditibus suis (qui amplissimi erant) uti foui; aut, si tergiverfarentur, eos è provinciis suis exigeret; hac seratione omne obstaculum, quod fidei progressum remoreretur, amoturum. Ipsa verò sine mora iussit idola omnia & gentilium sacrorum libros in templum deportari. Boniorum nonnulli,

relictis

relictis monasteriis suis & prouētibus discedentes exilium prætul-
 erunt. Alij traditis idolis, & sacris voluminibus Christianum ti-
 tulum acceperunt. Atque hodie fratris Ioan. Iaponensis concio-
 nem audire eunt, & singulis diebus bis ad templum hoc venti-
 tant. Quo nullum maius ad arrogantiam ipsorum edomandam
 tormentum adhiberi possit; neq; efficacius aut præsentius quic-
 quam ad superbiam mortificandam eorum, qui se pro Deis re-
 gionis gerebant, & verisimile est indignissimè ferre eos, quorum
 plerique sexagesimum annum excesserunt, & intuitu valde sunt
 venerabiles, à iuvene 20. circiter annorum erudiri. Ergo nūc qui-
 cunque huic principi parent, diuinæ gratiæ indulgentia, neque
 Bontis, neque idolis, aut aliis ethnicis obstaculis impediētib;us
 Christianis ritibus insistant. Quod eo maiore in momēto ponē-
 dū, quo p̄uincia hæc amplior est, & incolarū multitudine fre-
 quentior. Iam nunc 30. hīc exadificata sunt templa, & quidē præ-
 ter hæc alia 40. necessitas exigit. Proinde in prouincia hæc, & pas-
 sim per vniuersam Iaponam, nullius rei maior est indigentia, quā
 operariorum, & hominū, qui gentis linguā calleant. In quo nobis
 spero satisfactum iri optimo consilio, quod Paternitas tua nobis
 dedit. Nempe vt Gymnasiū hīc instituat, in quo operarij in mi-
 nisteriū prædicationis Iaponica lingua & scripturæ scientia exer-
 ceantur. Hoc anno 77 misit huc Pater Alexander Valignanus Vi-
 sitator Goa 14 nostri instituti idoneos sodales, vt, posteaquam ne-
 cessariis aliquot rebus prouisum esset, reliquis adiuuarijs dicto
 operi principium daretur. Ex quo spero copiosum nos fructum
 collecturos. Cū etenim in eo seminario Iaponij ad Diuini verbi
 præconiū formabuntur, maximum id futurū est momentum, vt
 breui admodum tota Iapona conuertatur. Academia eius initia
 in regno Bongoo statuentur, quod hoc quietis & pacis tranquilla
 felicitate inter ceteras Iaponæ prouincias maximè floreat, tum
 & Christianorum inibi sit frequentia, & rex conatibus nostris im-
 pendio fauens. Quinimo ipse rex, cū intellexisset cogitare nos
 Gymnasij in Iapona fundamentum iacere, missō ad me nūcio in-
 dicat, omnino velle se vt illud in suis prouinciis erigeretur, itaq;
 consideratē, quem locum magis idoneum censeam, atque id ei si-
 gnificarem, mox se eius possessionem nobis transferiturū, etiāq;
 ad hoc totum aliquod oppidū, & quidem cuiuscunque principis
 requireretur. Exploratis proinde aliquot locis conterminis con-
 suetæ regis habitationis; quendam delegi non longè à mari, neq;
 palatio Regis semotum, salubrem, & amplum & fontibus aliquot
 oppidū amœnū. Hunc nobis locū Rex sine mora cessit, ijs qui in

eo agrum possidebant incommodo hoc alibi optimè cōpensato. Nihil itaq; iam restat, quā vt opus auspicietur, quod nos propediem facturos spero. Addēdū, quod è multis regnis nuntiis ad nos missis Reges & populi contenderint, vt eis diuinam legē annuntiatum veniremus. Nihilominus fieri id non potuit, cū eius sumus paucitatis, vt vix dum iis, quos iam nobis adiunximus, instruēdis sufficiamus. Hoc tamen non obstante nouo isto Sociorum Patris Visitatoris cura adiecto, & maioris subsidii spe excitata, iam nunc exordiū domiciliū cōepimus in regno Saxumari. Pater autem Balthazar Lopez, qui ante nouennium mecum huc ex India venit, & Frater Ioānes Almeida antiquus & vetus huius regionis hospes atq; inquilinus, & cū his concionator quidā Iaponius eō proficiscuntur. Speramus Dominū Deum nostram horū opera ad salutem multorū hominum, dato successu, vsurum. Præterea alius quidā nostræ societatis cum comite quodam, qui linguam tenet, in regnum Cicuzenum se conferunt, & alter quidam Meacum, vt operam subsidiariam præster iis, qui antea profecti eō sunt, vbi iam pridem septem aut octo ex nostris requirebantur. Alius quidam ad prouinciam Firandam contendit, vt Patri Sebastiano Gonzalez, qui solus ibi fidei prouinciam sustinet, adiumento sit. Alii duo in dirionibus Omura subsistant, quamuis triginta & amplius desiderentur, qui pro agri amplitudine religionem ibi excolāt. Qui reliqui sunt Bongoum se recipiunt, cæteris locis manentibus incultis ob operariorū penuriam. Dominus Deus viā nobis demonstrare, vt facturum confido, dignetur, simul & vires suggerere, vt religionis onera his in oris sustinere possimus, quo hæc nō tantū, vbi recepta est, conseruetur, verū etiam cotidiana accessione per regna Iaponæ magis magisque dilatetur. Alia multa Paternitati tuæ transcribere possem, etiam de rebus præterq; supraq; naturā cōtingentibus, quas Deus Dominus noster in his regionibus operatur. Cæterū iis omisiss hęc supersedebo, cū quod ea in publicis literis narrentur, tum ob occupationes, quibus in presenti distrahor. Hoc tamen iterū, priusquam concludā, obtestabor, vt Paternitas tua, quanta sibi Diuinæ gloriæ cura est, tam assidue in memoria cogitationeq; habeat Iaponam, quæ sanè inter præcipuas prouincias, quas societas a demonis iugo vindicare laborat, censenda est. Deus conseruet Paternitatem tuam, & tam corporales quam spiritales eidem vires adaugeat, quo aprior fiat filiis suis & consolandis, & in diuinæ legis salutiferum tramitem dirigendis.

Cocinoqui, Kal. Septemb. cio. Ic. lxxxvii.

AMPLIS